

Jákos u Láana

Převod materiálu

Tomáš Pavelka

Pořadí v lekci

12

Genesis 29–31

Tři kapitoly pojednávají o Jákobových námluvách, soupeření jeho žen a jeho útěk od lstivého Láana. Obsahují mnoho pro děti těžko vysvětlitelných míst, jejichž vypuštěním značně ubyde díky, proto je probíráme najednou. Díky lze shrnout takto:

1. Jákob se u studny zamiluje do Ráchel.
2. Slouží za ni sedm let, ale je podveden a dostane místo ní Leu. Aby dostal Ráchel, musí sloužit dalších sedm let.
3. Na co Jákob sáhne, to se děje, proto ho Láan nechce propustit.
4. Jákob utíká, na cestě ho Láan chytí, ale dohodnou se.

Postřehy pro učitelku

- Jákob se dozvídá, že má přijít dcera jeho strýce, tj. možná budoucí nevěsta. Proto radí pastevcům, aby napojili ovce a šli ještě pást – chce se s ní setkat v sourkomi. Pastýři však čekají, až se u studny shromáždí všichni: Studna se otevírá najednou pro všechny. Těžký kámen brání jejímu znečištění, odpaření atd., voda je vzácná, vykopat studnu dá práci a tak není voda pro každého. Možná také otevírají studnu za přítomnosti všech, aby pak někdo nemohl naknout ostatní, že vodu znečištěli, otráвили atd. Jeden člověk možná nesvede kámen odtáhnout. Jákob se buď skutečně předvedl před Ráchel, když dovedl kámen dvalit sám, nebo ho odvalil spolu s ostatními. Napojit ovce znamená vytáhnou spoustu džberů vody ze studny, takže každopádně Jákob na Ráchel „dělá dojem“.
- Setkání zaříná dobře, všichni se objímají a pláčou. Přibuzní byli často jediní blízcí lidé, které člověk v tehdejší drsné době měl. Láana a jeho sestru Rebeku dělila velká vzdálenost bez jakékoliv možnosti kontaktu. Rodinná blízkost však nebrání zneužívání, skoro právě naopak. Láan může po Jákobovi žádat více a více s poukazem na to, že to dělá „pro rodinu“.
- "Což mi budeš sloužit zadarmo?" Když Jákob pobývá u Láana, rozumí se samo sebou, že se bude podílet na práci v rodině – každá ruka je zapotřebí, aby se rodina užívala. Jeho měsíční pobyt může být ale také zároveň „neplacená zkušební doba“. Teprve až si ho prověří, chce Láan Jákoba zaměstnat, i když je to jeho vlastní přibuzný. Za srdečnými slovy o rodině se u Láana zřejmě skrývá vypočítavost,

pravý opak d?v?ry. Ale pro Jákoba i pro nás je to těžké poznat, stejn? jako v rodin?.

- Jákob si vybírá tu hez?í. Že m?la Lea mírné o?i m?že znamenat bu?, že její o?i na ní byly to jediné hezké nebo že ji velká mírnost ?inila mén? p?itažlivou. Jákob ned?lá chybu, že si vybírá tu, která se mu více líbí. Na po?átku vztahu stejn? m?žeme jen málo tušit o povaze našeho prot?jšku, proto vzhled z? stává jedním z mála vodítek. Dále, ?lov?k má navazovat vztah pouze s tím, koho skute?n? chce, kdo se mu líbí. Láska je p?íliš posvátná v?c pro „s?atky z rozumu“. Leiny mírné o?i nám však možná odhalují i jistou tragiku lidský vztah?: Pro ne p?íliš p?itažlivý zevn?jšek není ocen?na ani Leina mírná povaha. Jak uvidíme pozd?ji, Ráchel tak dobrou povahu nemá, o kapitolu dále ?teme:

Když Ráchel vid?la, že Jákobovi nerodí, žárlila na svou sestru a naléhala na Jákoba: „Dej mi syny! Nedáš-li, um?u.“ Jákob vzplanul proti Ráchel hn?vem a ok?ikl ji: „Což mohu za to, že B?h odpírá plod tvému životu?“

- Lában?v podvod je skute?n? tragická událost. Kdo vydrží na n?koho ?ekat sedm let? Ovšem jak to, že si Jákob podvodu nevšiml? Vysv?tlení je to nejjednodušší, a sice svatební hody. Byla tma a Jákob byl opilý. Našt?stí na Ráchel nemusí ?ekat dalších sedm let, dostane ji za týden. Ovšem musí za ni dalších sedm let sloužit.
- Jákob nedovede Leu ocenit, ovšem Hospodin dovede – dává jí syna. Všimn?me si, je to Hospodin, kdo dává d?ti. P?i dnešních hlubších znalostech biologie ješt? více víme o tom, jak mnoho je ohrožen život v l?n? matky, kolik na n?j ?íhá nebezpe?í a že je vlastn? zázrak, když se dít? nakonec narodí. I pro nás platí biblická zpáva: D?ti jsou dra od Hospodina. Lea je ocen?na aop?t nahlížíme n?co tragického na vztazích muže a ženy: Leu oce?ují jiní, jen ne ten, od koho by si to nejvíce p?ála. Lea se t?ší klamnou nad?jí, že k ní d?ti p?ipoutají i jejího muže.
- Cena ženy v primitivních spole?nostech do velké míry záleží na po?tu d?tí, které porodí. To je smysl 30. kapitoly. Dodnes pozorujeme tendenci lidí, kte?í mají d?ti, mírn? jízliv? p?ipomínat tento fakt bezd?tným. Tuto kapitolu sta?í d?tem podat ve stru?nosti. Zajímavé je, co ?ekne Ráchel po narození prvního vytouženého syna: „Kéž mi Hospodin p?idá ješt? dalšího syna.“ Není to nevd?k ?i nenasytost; když se nám da?í, máme s d?v?rou od Boha o?ekávat další dobré dary a ne se strachem a obavami ulpívat na tom, co už máme – práv? v tom je podstata lakomství.
- Narození prvního syna milované ženy vede Jákoba k rozhodnutí k návratu. Vlastn? teprve te? dostal to, pro? p?išel: Má ženu, kterou cht?l a má z ní i d?dice. Po dvaceti letech.
- Jákob získá sv?j podíl vlastn? trochu podvodem – nechává pá?it své ovce s Lábanovými, ale Lábanovy se svými ne. Krom? toho zapojuje jakési ?arování s pruty. Op?t se tedy dopouští podvodu, ovšem po té, co byl sám Lábanem podveden. Je toázka, jak tuto ?ást vyložit d?tem – z?ejm? bude sta?it, že se Jákobovi prost? da?ilo.
- Lábanovi synové za?nou žárlit na Jákob?v úsp?ch a vztahy ochladnou. Lea a Rebeka však stojí p?i Jákobovi, protože si pamatují, jak je otec prodal. Nemyslel na jejich blaho, ale na sv?j zisk. Tím také na ?as postavil sestry proti sob?. Zdá se v tuto chvíli, že sestry trochu prohlédli, že na vin? rozbroj? memzi nimi a mezi nimi a Jákobem je veskute?nosti rodina – ?asto to tak bývá.

- Nakonec tedy utečou. Je vidět, že víru táhne v rodině Jákob – Ráchel ukradne otcovy bžky, nedokáže se od nich doloužit. Vtip je v tom, že právě ti bžci, v které Ráchel doufá, je přivedou do potíží. Naopak, Hospodinovou zásluhou se jim nic nestane. Jákob s Lábanem si navzájem vyřtou co se dá. Ale Lábana obměkčí Bžh, také skze jeho vnoučata a dcery. Celá situace se řeší podle přísloví: Dobré ploty dělají dobré sousedy.

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[Genesis 29–31](#)